

RAN-1901130503030001
M.A. (Sem. - III) Examination November - 2025
History (Paper - XIII) Agrarian and Village History of Colonial India - 1757-1947
Time: 2 Hours]
[Total Marks: 50
સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book.
- (2) Figures to the right indicate full marks of the question.
- (3) All questions are compulsory.
- (4) Question number one is compulsory

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

પ્ર. 1. નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો (કોઈપણ પાંચ)
(10)

1. ભારતીય ગ્રામ સમુદાયના લક્ષણો ટૂંકમાં જણાવો.
2. રૈયતવારી મહેસુલી પ્રથાના ગુણદોષ જણાવો.
3. ખેતીનું વાણિજ્યકરણ એટલે શું? ભારતમાં ખેતીના વાણિજ્યકરણની શરૂઆત ક્યારથી થઈ હોવાનું માનવામાં છે.
4. દુષ્કાળ રાહત માટે સ્ટ્રેચી કમિશને કરેલી ભલામણ જણાવો.
5. ખેતીવાડી શાહી કમિશન-1926 ના અધ્યક્ષ કોણ હતા? તેમણે શી ભલામણ કરી હતી?
6. બ્રિટીશકાલીન ભારતીય અર્થતંત્ર પર વિસ્તૃત ઇતિહાસ લખનાર બે રાષ્ટ્રવાદી ઇતિહાસકારના નામ જણાવો.
7. ભારતમાં કૃષિ ધારણ પૂરું પાડવા સહકારી ધિરાણ મંડળીની ભલામણ કયા કયા અધિકારીઓએ કરી હતી?

પ્ર. 2. 19મી સદીના ભારતીય ગ્રામીણ અર્થતંત્ર પર વિસ્તારપૂર્વક માહિતી આપો
(13)
અથવા
પ્ર. 2. બ્રિટીશકાલીન ભારતમાં કૃષિના આધારિત ગ્રામોદ્યોગોના પતનના કારણો અને તેના પરિણામોની ચર્ચા કરો.
(13)
પ્ર. 3. 19મી અને 20મી સદી દરમિયાન ભારતમાં પડેલા દુષ્કાળો માટે જવાબદાર કારણો જણાવી, અંગ્રેજ સરકારે નીમેલા દુષ્કાળ કમિશનની ભલામણની સમીક્ષા કરો.
(13)
અથવા
પ્ર. 3. સાંસ્થાનિક ભારતમાં ખેતમજૂરોની સ્થિતિ પર સવિસ્તાર માહિતી આપો, તેમની સ્થિતિ સુધારવા થયેલ પ્રયાસોની ચર્ચા કરો.
(13)
પ્ર. 4. કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો.
(14)

1. રૈયતવારી મહેસુલી વ્યવસ્થા
2. સાંસ્થાનિક ભારતમાં ખેડૂતો દેવાદાર બનવાના કારણો
3. સિંચાઈ કમિશન-1930 ની ભલામણો
4. બ્રિટીશ સરકારની કૃષિ નીતિની ભારતીય ગામડાઓ પર પડેલી અસરો.

ENGLISH VERSION

- Q. 1. Answer the following questions briefly. (Any Five) (10)**
1. Briefly state the characteristics of the Indian village community.
 2. State the merits and demerits of the Ryotwari land revenue system.
 3. What is the commercialization of agriculture? When is the commercialization of Agriculture in India believed to have started?
 4. State the recommendations of the Strachey Commission for drought relief.
 5. Who was the chairman of the Royal Commission on Agriculture -1926? What Recommendations did it make?
 6. Name two nationalist historians who wrote a detailed history of the British era Indian Economy.
 7. Which officials recommended cooperative credit societies to provide agricultural credit In India?
- Q. 2. Give detailed information on the Indian rural economy of the 19th century. (13)**
- OR**
- Q. 2. Discuss the reasons for the decline of village industries based on agriculture and their Consequences in British-era India.**
- Q. 3. State the reasons responsible for the famines that occurred in India during the 19th And 20th centuries. Review the recommendations of the Famine Commissions appointed by the British government. (13)**
- OR**
- Q. 3. Give detailed information on the condition of agricultural laborers in colonial India. Discuss the efforts made to improve their condition. Discuss the efforts made to improve their condition.**
- Q. 4. Write short notes on any two of the following: (14)**
1. Ryotwari Revenue System
 2. Reasons for farmers becoming indebted in colonial India.
 3. Recommendations of the Irrigation Commission - 1903
 4. The effects of the British government's agricultural policy on Indian villages.
-